

BILDANDE AV NATURRESERVATET ANOKANGAS I PAJALA KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, skall utgöra naturreservatet Anokangas.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 4) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning. I enlighet med 2 § ovannämnda förordning ska länsstyrelsen vara förvaltare av naturreservatet.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m. m. (1998:1252) att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

SYFTE

Syftet med reservatet är att bevara områdets höga naturskogsvärden och opåverkade karaktär. Reservatet ska bevara den biologiska mångfalden samt den värdefulla naturmiljön i området och ge förutsättningar för de ingående ekosystemen att utvecklas naturligt. Syftet är även att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd.

Inom ramen för dessa mål ska reservatet även bevara områdets fornlämningar och kulturmiljöer samt ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Området sköts enligt fastställd skötselplan. Inriktningen ska vara fri utveckling med möjlighet till naturvårdsbränning efter särskild utredning.
- I utvecklingsmarker och arronderingsmarker kan även andra skötselåtgärder än naturvårdsbränning genomföras. Till exempel stängsling av ungskog eller avveckling av främmande trädslag för att gynna uppkomst av lövskog.

- Med undantag för avveckling av främmande trädslag ska trädfällning och påverkan på markskiktet undvikas vid alla typer av skötselåtgärder.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Naturreservatets namn:	Anokangas
Kommun:	Pajala
Lägesbeskrivning:	ca 4 km söder om Kitkiöjärvi
Area:	873 ha
Fastigheter och ägare:	Muonionalusta 5:1 (del av), Sveaskog
Sameby:	Muonio

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk.
2. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller tillvarata vindfällan.
3. På annat sätt än vad som anges under punkterna 1 och 2 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t ex genom att borra, anordna upplag, gräva, schakta eller dumpa.
4. Uppföra byggnad eller annan fast anläggning.
5. Anlägga väg eller led.
6. Anlägga ledningar i luft, mark eller vatten.
7. Bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, muddring eller avledande av vatten.
8. Inplantera växt- eller djurart.
9. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsämnen på land eller i vatten.
10. Framföra motordrivna fordon utanför befintlig väg.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning.
12. Uppföra älg torn.
13. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som krävs för reservatets vård och skötsel.
2. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader, vägar eller andra anläggningar. Före underhållsåtgärder utförs ska samråd ske med Länstyrelsen.
3. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om täkter och anmälan för samråd.
4. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark och vegetation.
5. Föreskrifterna ska inte hindra inplantering av fisk i sjöarna Anojärvi och Karijärvi. Tillstånd att utplantera måste dock sökas enligt gällande bestämmelser, som för närvarande är 16 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen samt Fiskeriverkets föreskrifter om odling, utplantering och flyttning av fisk (FIFS 2001:3).
6. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark och vegetation.
7. I de fall totalförsvaret har intressen (anläggningar och/eller planerade grupperingsplatser) inom reservatet får tillsyn och skyddsarbetsuppgifter utföras utan hinder av föreskrifterna.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla sådana intrång i området som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet, exempelvis åtgärder för områdets vård och skötsel.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Skada vegetationen i övrigt t ex genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar.
3. Fånga, skada, döda eller bortföra ryggradsdjur. Störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.
4. Insamla ryggradslösa djur.
5. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
6. Elda annat än på anvisad plats.
7. Framföra motordrivna fordon utanför befintlig väg.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttagas för att undvika skador på mark och vegetation.
2. I reservatet är det utan hinder av föreskrifterna tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
3. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.
4. Länstyrelsen kan anvisa ytterligare plats där eldning får ske.

FÖRESKRIFTERNAS IKRAFTTRÄDANDE

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag de publicerades i länets författningssamling. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB gäller omedelbart.

SKÄLEN FÖR LÄNSTYRELSENS BESLUT

Beskrivning av området

Area: 873 ha
Naturtyper: Vatten ca 105 ha
Skogsmark ca 696 ha, varav produktiv skog ca 662 ha
Myr ca 72 ha

Anokangas är en stor sedimentslätt intill Parkajoki, ca 4 km söder om Kitkiöjärvi i norra delen av Pajala kommun.

Karakteristiskt för Anokangas är torra till skarpa hedar med i stort sett trädslagsrena, glesa tallskogar. Anokangas är ett mycket naturskönt och lättvandrat naturreservat. Den typ av skog som finns här, riktigt gammal tallskog på sandig mark, är mycket ovanlig och skyddsvärd. Anokangas är dessutom ett mycket stort område, något som ökar skyddsvärdet ytterligare.

Berggrunden i området består av olika graniter till granodioriter. Markvegetationen är består av främst renlavar, kråkbär, mjölon och ljung. Skogen är mestadels olikåldrig och flerskiktad och är i stora delar urskogsartad. I området finns rikligt med gamla, grova tallar som är 200-400 år och här finns även enstaka mycket grova tallar som är mer än 500 år gamla. I äldre träd finns rikligt med hänglav. Sandtallskogar hyser ofta en intressant flora av marksvampar. I Anokangas har man hittat flera rödlistade marksvamparter som indikerar lång skoglig kontinuitet, bland annat tallgråticka, goliatmusseron och skrovlig taggsvamp.

En viss påverkan från tjärbränsleuttag och plockhuggning har gjort att mängden död ved överlag är sparsam. I områdets centrala och västra delar finns partier med

Datum
2009-12-08

Diarienummer
511-3660-09

NVR ID
NR2014579

utvecklingsmark. Skogen här domineras av 200-250-åriga, senvuxna tallar men plockhuggning och uttag av vindfällan har gjort att skogen är mycket gles. Här finns också inslag av ca 50-årig ungskog.

Brandpåverkan i området är tydlig genom de stora mängder tallar med kolade brandljud som förekommer i hela området. De senaste två bränderna i västra delen av området daterades till ca 1830 respektive 1952. En mindre brand inträffade också alldeles norr om Karijärvi, i området nordvästra del, ca 1990.

Anokangas är även kulturhistoriskt värdefullt och området är utpekad i Norrbottens kulturmiljöprogram. Anokangas har använts som höstsamlingsplats för samerna i trakten under mycket lång tid. Här finns förhistoriska lämningar som stenåldersboplatser, kokgrop och boplatsgropar. Här finns även mer sentida kulturlämningar som tjärdalar och flera bebyggelseämningar. Anokangas används än i dag i renskötseln och en stor rengärda finns i södra delen av området.

Sjöarna i området är populära fiskevatten.

Länsstyrelsens bedömning

Anokangas utgör ett stort och väl sammanhållet område med gammal tallskog på sandhed, en skogstyp som är prioriterad för formellt skydd sett både ur ett nationellt och ett regionalt perspektiv. Området har mycket höga naturvärden knutna till gammal tallskog med lång skoglig kontinuitet på torra sandmarker. Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden äventyras. Anokangas är ett nyckelområde för rennäringen och området är även viktigt för rekreation och friluftsliv. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB.

Vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § MB, bedömer länsstyrelsen att den inskränkning i den enskildes rätt att använda mark och vatten som beslutet innebär, inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att den föreslagna ordningsföreskriften enligt 7 kap 30 § MB innebär så begränsade konsekvenser, såväl kostnadsmässiga som i övrigt att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

ÄRENDETS BEREDNING

De höga naturvärdena inom naturreservatet Anokangas uppmärksammades i samband med en inventering av skyddsvärda statliga skogar som länsstyrelsen och Naturvårdsverket genomförde under åren 2003-2005. Inventeringen gjordes på uppdrag av regeringen och redovisades i Naturvårdsverkets rapporter 5339, 5344, 5345 och 5473. För Norrbottens län redovisades totalt 432 områden som skyddsvärda.

Under 2005 gjordes en överenskommelse mellan Naturvårdsverket, Sveaskog och länsstyrelserna i Norrbotten respektive Västerbotten, om hur de skyddsvärda områdena från inventeringen skulle bevaras långsiktigt. Överenskommelsen redovisades i en rapport (Naturvårdsverket, rapport 5498) där 168 områden i Norrbottens län pekades ut som blivande naturreservat. Naturreservatet Anokangas är ett av dessa områden.

Naturvårdsverket och Sveaskog AB träffade den 13 juni 2008 en överenskommelse om formellt skydd av 431 särskilt värdefulla naturskogsområden i hela landet. Denna innebär att områdena, på i överenskommelsen angivna villkor, kan avsättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning till Sveaskog. För länets del omfattas de områden som redovisats som naturreservat i Naturvårdsverkets rapport 5498. Överenskommelsen ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av delmål 1 *Långsiktigt skydd av skogsmark* i miljö kvalitetsmålet *Levande skogar*.

Beslutet har föregåtts av samråd med Pajala kommun som inte har något att erinra.

Förslaget har också remitterats till Försvarsmakten, SGU, Bergsstaten och Skogsstyrelsen. Av dessa har Skogsstyrelsen och Försvarsmakten angett att de inte har något att erinra mot förslaget. SGU har inga synpunkter på reservatsbildningen. I sitt yttrande har SGU givit värdefull information om berggrunden och jordartsgeologin i området. Bergsstaten har avstått från att svara.

Markägaren Sveaskog har getts tillfälle att yttra sig över förslaget. Sveaskog anger i sitt yttrande att mer utrymme bör lämnas för naturvårdande skötsel av naturreservatet. Länsstyrelsen bedömer att beslutet redan ger tillräckliga möjligheter för naturvårdande skötsel och finner därför inte skäl att förändra beslutet med anledning av Sveaskogs synpunkter.

Muonio sameby har förelagts att yttra sig över förslaget. Inget svar har inkommit

Naturskyddsföreningen i Norrbotten har i en skrivelse till Länsstyrelsen tillstyrkt reservatsbildningen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen (Miljödepartementet) enligt bilaga 3.

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

7 (7)

Datum
2009-12-08

Diarienummer
511-3660-09

NVR ID
NR2014579

DE SOM DELTAGIT I LÄNSSTYRELSENS BESLUT

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Per-Ola Eriksson, efter föredragning av naturvårdshandläggare Sara Backéus. I den slutliga handläggningen av ärendet har även chefen för naturvårdsenheten Ronny Edin, länsassessor Fredrik Hannu och antikvarie Lena Lagerstam deltagit.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Per-Ola Eriksson', written over the printed name.

Per-Ola Eriksson

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Sara Backéus', written over the printed name.

Sara Backéus

Bilagor:

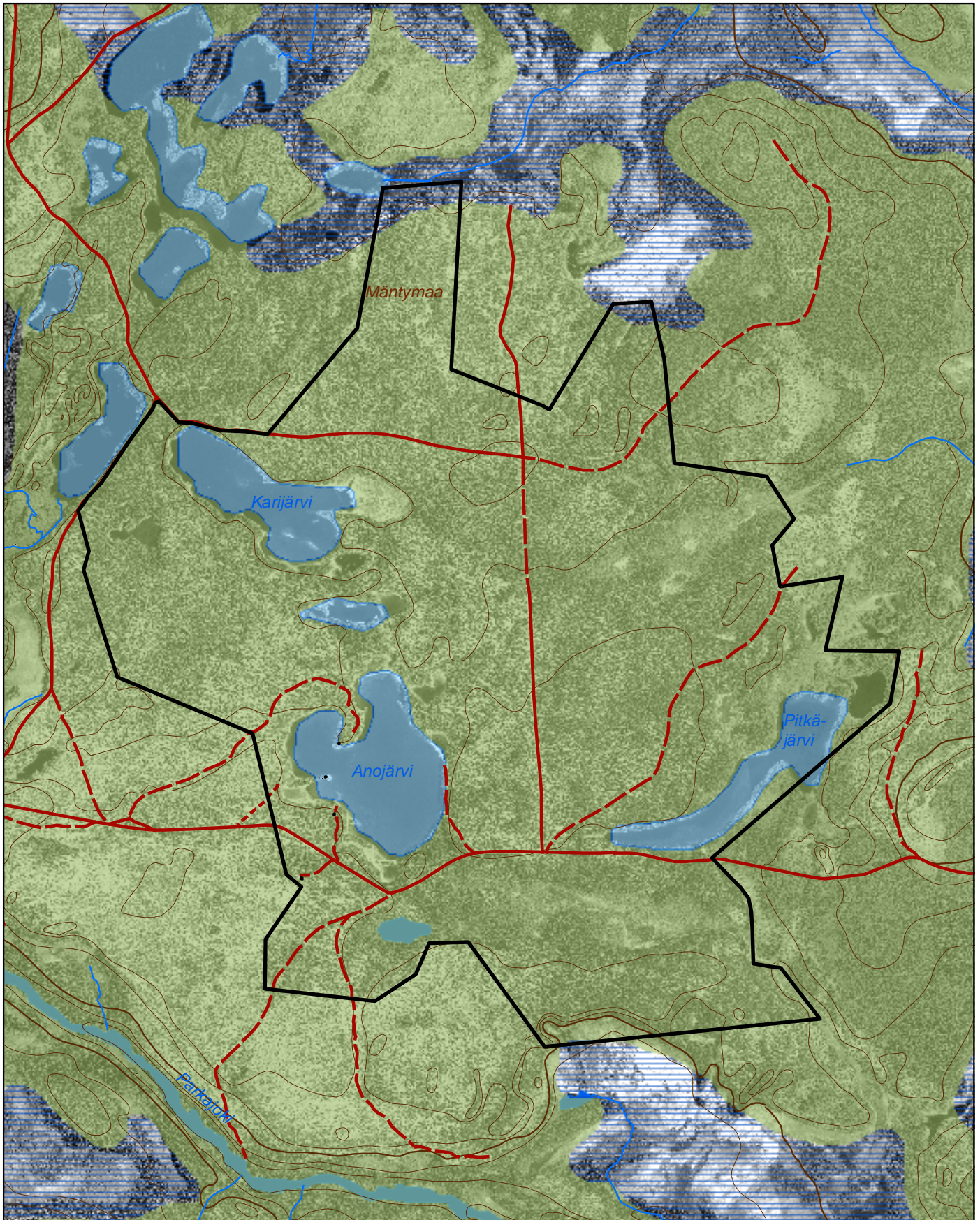
1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

Naturreseptatet Anokangas

Area 873 ha

Skala 1:25 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Copyright Lantmäteriet 2009. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

 Gräns för naturreseptatet

0 0,5 1 1,5 2 kilometer

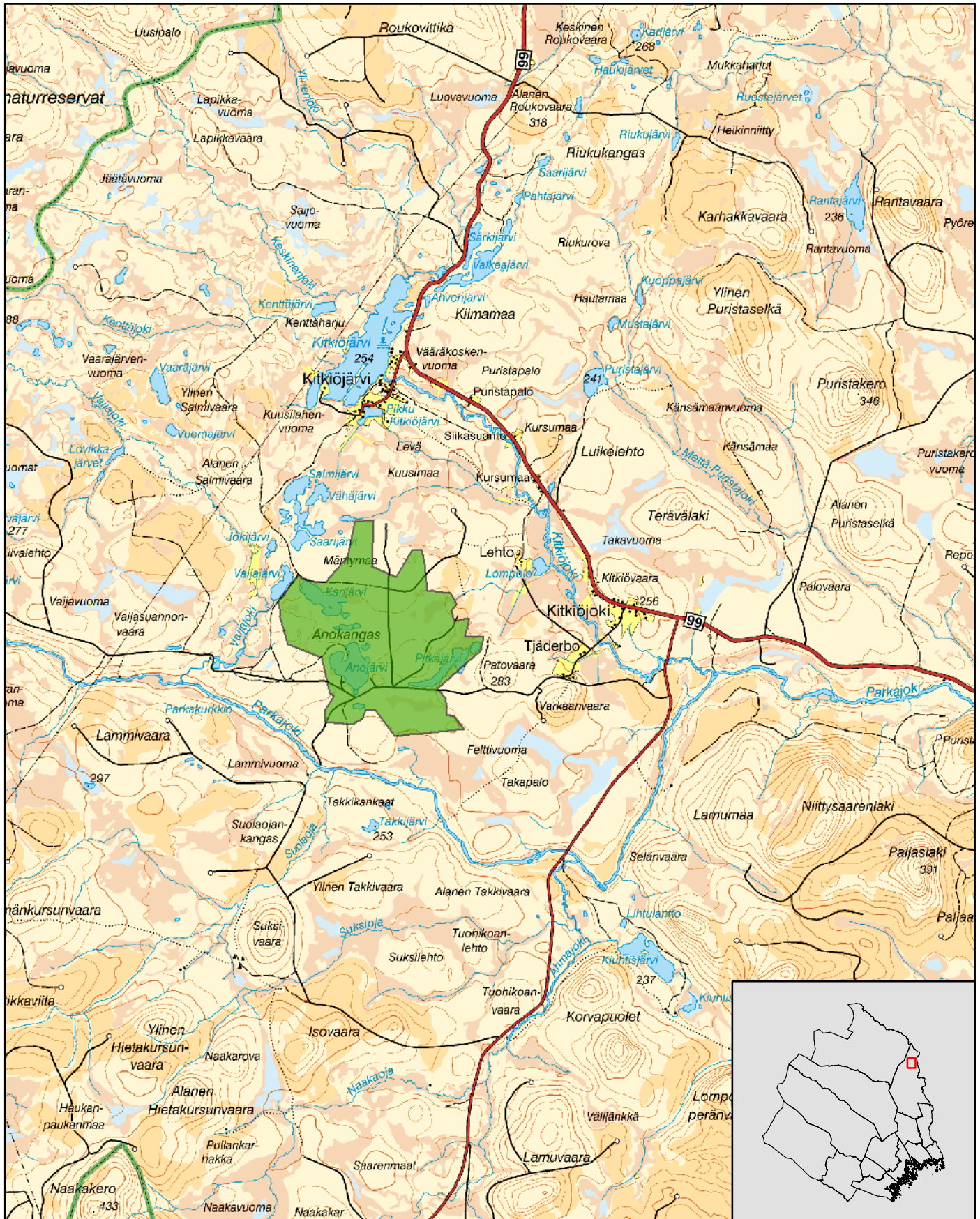

Naturreservatet Anokangas

Pajala kommun

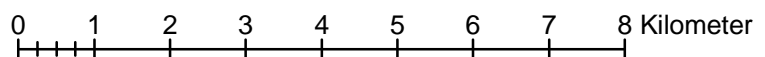
Skala 1:100 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Copyright Lantmäteriet 2009. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

 Naturreservatet Anokangas

Länsstyrelsen
Norrbotten

Bilaga 3

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut ska Ni skriva till

Regeringen, Miljödepartementet. Ni ska skicka eller lämna in Ert överklagande till

Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 LULEÅ

För att Ert överklagande ska kunna prövas måste överklagandet ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet till Regeringen, Miljödepartementet.

Ni ska i Ert överklagande ange

- * vilket beslut Ni överklagar (ärendets diarienummer och beslutsdag),
- * hur Ni vill att beslutet ska ändras och varför,
- * Ert namn, postadress och telefonnummer.

Ni ska underteckna Ert överklagande. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt bifogas.

Om Ni behöver ytterligare upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, telefon 0920 – 960 00.

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET ANOKANGAS I PAJALA KOMMUN

ALLMÄNT OM PLANEN

Naturreservatets syfte ska vara styrande för reservatets långsiktiga vård och förvaltning.

Områdets avgränsning redovisas i bilaga A.

Beskrivning och uppgifter om naturreservatet finns i beslutet 511-3660-09.

Denna skötselplan ska ses över inom en tioårsperiod och vid behov revideras.

SYFTET MED NATURRESERVATET

Syftet med reservatet är att bevara områdets höga naturskogsvärden och opåverkade karaktär. Reservatet ska bevara den biologiska mångfalden samt den värdefulla naturmiljön i området och ge förutsättningar för de ingående ekosystemen att utvecklas naturligt. Syftet är även att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd.

Inom ramen för dessa mål ska reservatet ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploatering och arbetsföretag i området förhindras.
- Området sköts enligt fastställd skötselplan. Inriktningen ska vara fri utveckling med möjlighet till naturvårdsbränning efter särskild utredning.
- I utvecklingsmarker och arronderingsmarker kan även andra skötselåtgärder än naturvårdsbränning genomföras. Till exempel stängsling av ungskog eller avveckling av främmande trädslag för att gynna uppkomst av lövskog.
- Med undantag för avveckling av främmande trädslag ska trädfällning och påverkan på markskiktet undvikas vid alla typer av skötselåtgärder.

NATUR

Skogsbestånden ska genom intern dynamik och andra naturliga processer fortsätta att utvecklas fritt. Våtmarkernas naturliga hydrologi och vegetation skall bevaras och endast förändras genom naturliga processer.

Utvecklings- och arronderingsmark skog

Eventuella skötselåtgärder i områdets utvecklings- och arronderingsmarker bör utredas och tas upp vid en revidering av skötselplanen. Tillsvidare ska dessa områden fortsätta att utvecklas fritt i riktning mot naturskog.

Brand

På grund av områdets omistliga natur- och kulturhistoriska värden samt stora betydelse för rennäring och friluftsliv ska bränder som uppstår i reservatet släckas. Vid släckningsarbete ska så skonsamma metoder som möjligt användas och naturliga begränsningslinjer så som vägar, vattendrag och rågångar nyttjas i första hand. Fysiska ingrepp så som fällning av träd eller anläggande av mineralgator bör undvikas.

GRÄNSER

Naturresevatets gränser ska markeras enligt naturvårdsverkets anvisningar och snarast efter att naturresevatet har beslutats.

Kontroll av gränsmarkeringar och rågångar ska göras minst vart tionde år.

FRILUFTSLIV OCH INFORMATION

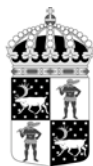
Informationstavlor med föreskrifter sätts upp på lämplig plats vid reservatet. Förslagsvis på plats som markerats på kartan i bilaga A. Informationen bör, vid sidan av områdets naturvärden, även uppmärksamma det kulturhistoriska värdet i området.

Aktuell information om naturresevatet ska finnas på länsstyrelsens hemsida.

ANLÄGGNINGAR

Sjöarna i Anokangas är populära fiskevatten och fisk har planterats in i Anojärvi och Karijärvi. Vedtäkt är ett stort problem i området. Nybildning av död ved förhindras genom omfattande och kontinuerligt uttag av vindfällen och torrträd. Det är därför viktigt att ved tillhandahålls vid de anvisade eldplatserna.

Vid Anojärvis västra strand finns två uthyrningsstugor.

Rastplatser med eldstäder och vindskydd eller sittbänkar finns på flera platser i naturreservatet. Vid Anojärvis östra strand finns ett vindskydd med eldplats samt dess. Strax norr om denna finns ytterligare en eldplats intill en badstrand. Här bör utredas vilken av dessa platser som ska användas. Utredningen bör göras i samråd med byaföreningen som sköter om anläggningarna. Vid Karijärvi finns också ett vindskydd med eldplats och på Anojärvis västra strand finns en eldplats med sittbänkar.

Spontana eldstäder i form av stenringar finns lite här och var i naturreservatet, framförallt runt de större sjöarna. Förekomsten av spontana eldstäder bör inventeras och efter utredning avgöra vilka som ska städas bort.

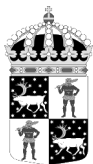
Länsstyrelsen bör utreda behovet av att anlägga en stig i området. Detta för att kanalisera besökare och minska eventuellt markslitage.

SAMMANFATTNING AV PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	När
Information på länsstyrelsens hemsida	Snarast efter att reservatet har beslutats
Utmärkning av reservatsgränsen	Snarast efter att reservatet har beslutats
Informationsskylt vid reservatet	Snarast efter att reservatet har beslutats
Utreda var rastplats på Anojärvis östra strand ska ligga	Snarast.
Påfyllning av ved vid eldplatserna	Vid behov
Kontroll av anläggningarnas skick och underhåll vid behov.	Minst vartannat år
Revidering av skötselplan	Senast 2019/2020
Uppföljning av gränsmarkering	Minst vart tionde år
Underhåll av gränsmarkering	Vid behov

Bilaga:

- A. Karta över avgränsning och funktionsklasser
- B. Karta över anläggningar, västra Anokangas

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-3660-09

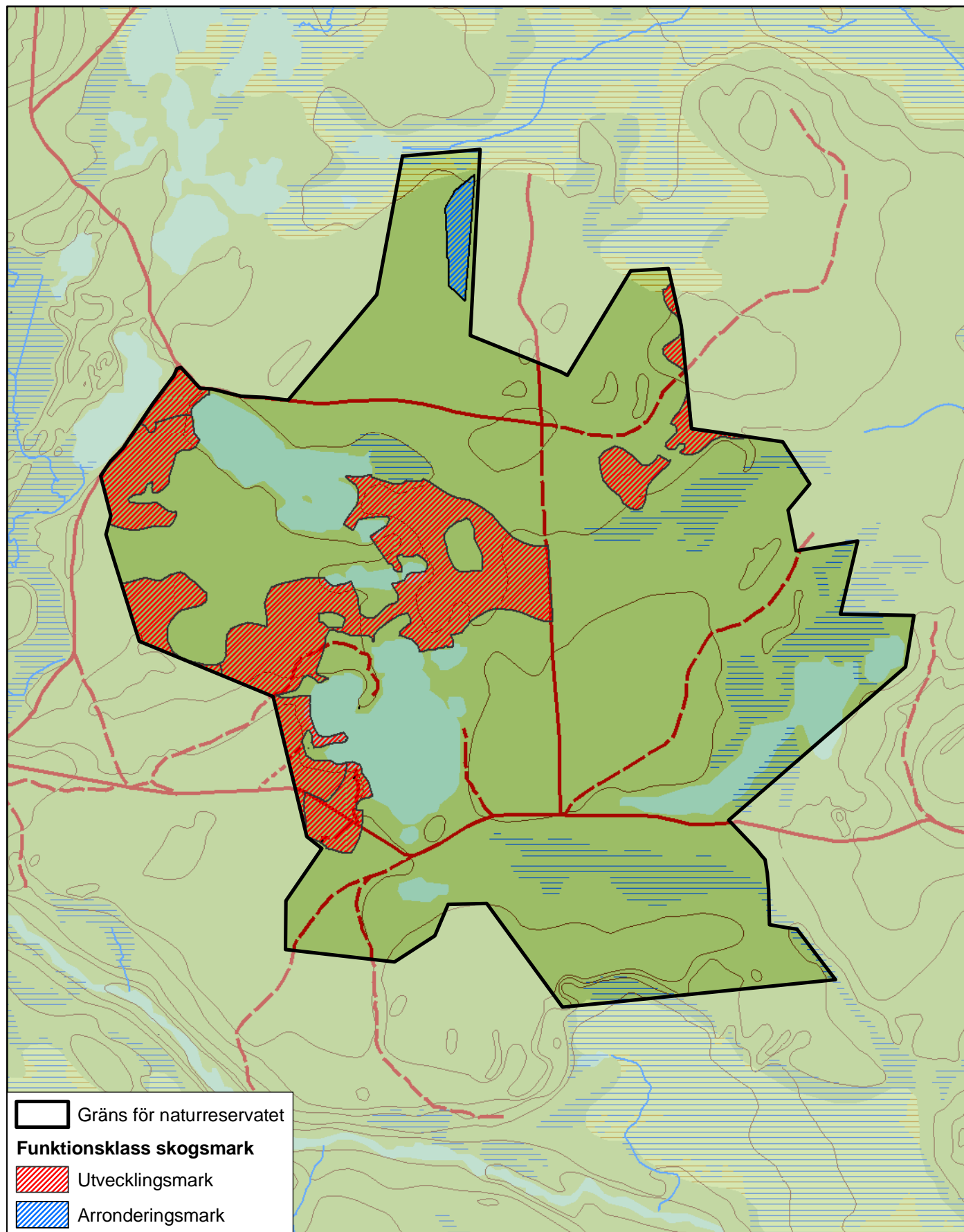
NR2014579

Bilaga A

Naturreseptatet Anokangas

Avgränsning, funktionsklasser och information

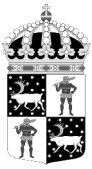
Skala 1:25 000

© Copyright Lantmäteriet 2009. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

0 0,5 1 1,5 2 2,5 3 3,5 kilometer

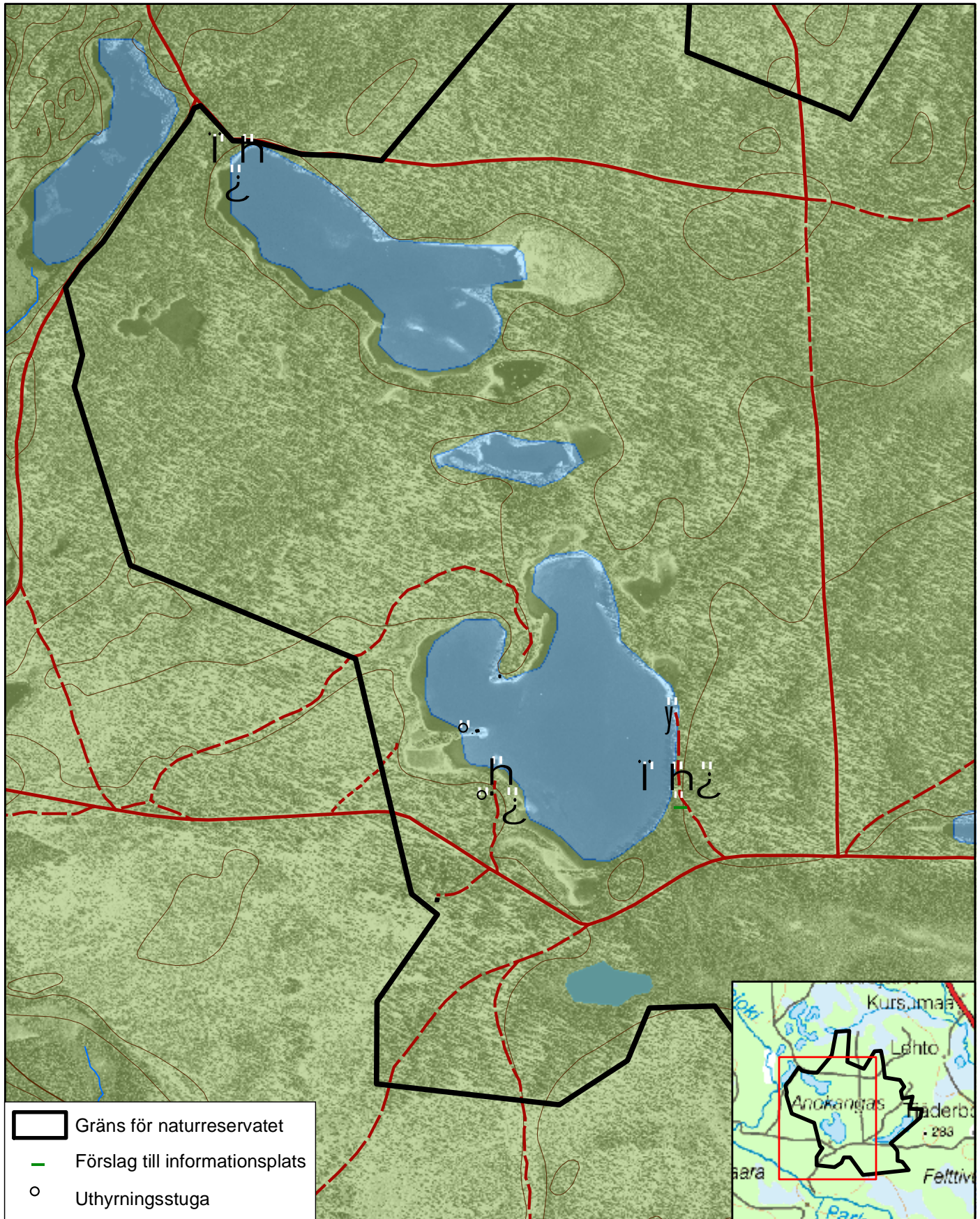

Länsstyrelsen
Norrbotten

Naturreseptatet Anokangas

Anläggningar och information, västra delen

Skala 1:15 000

© Copyright Lantmäteriet 2009. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

0 0,5 1 1,5 kilometer

